

ТВОРЧЕ МИСЛЕННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ НА ЗАНЯТТЯХ З ФІЗИКИ

Василенко О.М.,

викладач вищої категорії

Технолого-економічного коледжу

Миколаївського національного аграрного університету

м. Миколаїв, Україна

У сучасній освіті важливе місце займають проблеми формування творчої особистості, адже від рівня сформованості креативності студента, здатного вирішувати проблеми й гнучко адаптуватися в умовах сучасного суспільства, що швидко змінюється, залежить особистісне та професійне становлення майбутнього фахівця.

Уперше мислення стало предметом вивчення ще у давньогрецького філософа Парменіда, який розглядав його як спосіб пізнання, що веде до істини (на відміну від почуттів, сприймання, що приводять до власної думки). Розвиток мислення людини починається з народження і продовжується все життя. Розвиток мислення – це не проста зміна видів і форм мислення, а їх перетворення, вдосконалення в ході засвоєння все більш абстрактної й узагальненої інформації [1].

Творче мислення - це психологічна і раціональна діяльність людини, переосмислююча і перетворююча природний і соціальний світ у відповідності з цілями, потребами та інтересами людини і людства в цілому на основі пізнання, усвідомлення і ефективного використання закономірностей і випадковостей об'єктивної дійсності [2]. Завдяки творчому мисленню людей можливий розвиток науки, техніки, освіти, мистецтва, державності тощо.

Творчі люди завжди створюють новий, оригінальний продукт, щось неповторне у всіх сферах людської діяльності.

Існує думка С. Л. Рубінштейна про те, що мислення починається в проблемній ситуації. Проблемна ситуація – це особливого роду відношення між особистістю й об'єктивною реальністю, стан неврівноваженості, обурення функціонуючої системи «суб'єкт – об'єкт». Вирішення цього протиріччя вимагає створення або нових речей, або якісно нових способів дії. Але створення нового і є творчість [3].

Фізика слугує теоретичною базою більшості галузей сучасного виробництва і застосовується в різних сферах людської діяльності.

Тому заняття з фізики повинні бути побудованим таким чином, щоб студенти мали можливість поринути у світ творчості, при цьому з легкістю сприймати навчальний матеріал, а також отримувати задоволення від навчання. Розвиток творчого мислення дає можливість формувати в студентів уміння встановлювати контакти, уміння швидко реагувати на зміни і знаходити найкращі шляхи виходу з тих чи інших життєвих ситуацій. При цьому студенти прагнуть досліджувати різноманітні фізичні явища, пояснювати їх прояви та використання у власному житті, попереджувати можливі негативні наслідки[4].

Одним з технологій навчання є проектна діяльність яка є чинником розвитку в студентів творчого мислення, формування самостійності, креативності та

комунікабельності, як важливої умови становлення особистості у просторі існування [5].

Проектна діяльність – це спосіб розвитку творчості, самостійності, прагнення до ідеально-перспективного перетворення світу за допомогою креативних дій і операцій у процесі створення конкретного продукту – проекту ідеального та реального [6].

Виконання навчальних проектів з фізики дає можливість не просто одержувати достатню практику для формування навичок і умінь, а й здійснювати певні дії, аналізувати їх, усвідомлюючи потребу в них та оцінюючи їх важливість для себе або для суспільства, тим самим набуваючи того чи іншого виду компетентностей [7].

Розвитку творчого мислення студентів, сприяє також використання мисленого експерименту. Відомо, що мислений експеримент є ідеальною формою реального експерименту, оскільки в ньому на основі оперування образами реальних предметів робиться реальний висновок. Тому мислений експеримент у навчальних цілях може використовуватися досить широко. Він є корисним для побудови теорії та її розвитку, для формування понять та аналізу окремих фізичних явищ і законів. [8]

Отже, творче мислення - це вища форма продуктивного мислення. Цей вид мислення характеризується створенням суб'єктивно нового продукту і новоутвореннями. Продукт творчого мислення характеризується неповторністю. "Творчість - це здібність дивувати і пізнавати, вміння знаходити рішення у нестандартних ситуаціях, це націленість на відкриття нового і здатність глибоко усвідомлювати свій досвід "[9] .

Як зазначає К. Кошевська, реальне життя вимагає активного (творчого) мислення; людина повинна сама собі представляти контекст, ідеї, цілі та завдання мислення. Підприємливі особи стають успішними значною мірою завдяки власній креативності.

Список використаних джерел:

1. Вітвицька С. С. Розвиток творчого мислення майбутніх магістрів освіти як умова їх творчої самореалізації // Андрагогічний вісник: Наукове електронне періодичне видання. – Випуск 5. – 2014. – С. 88-96.
2. Синергетика і освіта : монографія / За ред. В.Г. Кременя. – К. : Інститут обдарованої дитини, 2014. – 348 с.
3. Рубінштейн С. Л. Основи загальної психології / С. Л. Рубінштейн - РПС : Київ, 2011. - 720 с.
4. Муха А. Розвиток творчого мислення як компонент формування підприємницької компетентності на уроках фізики / А. Муха // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2019. - № 4. – С. 307-317.
5. Уйсімбаєва М. Проектна діяльність: теоретичні аспекти / М. Уйсімбаєва // Витоки педагогічної майстерності. Сер. : Педагогічні науки. - 2014. - Вип. 13. - С. 258.
6. Хоружа Л. Проектна культура вчителя: етичний компонент / Л. Хоружа // Шлях освіти. – 2006. – № 4. – С.11-15.
7. Бушинська О. Д. Розвиток ключових компетентностей учнів під час виконання міжпредметних навчальних проектів з фізики в основній школі / О. Д. Бушинська // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Сер. : Педагогічні науки. - 2017. - Вип. 2. - С. 66-71.

8. Олійник В. Про деякі шляхи розвитку творчих здібностей учнів під час вивчення фізики / Володимир Олійник // Фізика та астрономія в школі. – 2003. – № 3. – с. 31 – 34.

9. Бобінська, Е., Шиян, Р., Товкало, М. (2014). Уроки з підприємницьким тлом. Варшава: Сова (Bobinska, E., Shyian, R., Tovkalo, M. (2014). Lessons from an entrepreneurial background. Warsaw: Owl)